

УДК 811.161.3'373.46

UDC 811.161.3'373.46

**СТРУКТУРНА-СЕМАНТЫЧНЫЯ
АСАБЛІВАСЦІ ТЭРМІНАЛАГІЧНЫХ
СЛОВАЗЛУЧЭННЯЎ З ЯДЗЕРНЫМ
КАМПАНАМЕНТАМ ГАСЦІНІЦА
Ў ТУРЫСТЫЧНАЙ ТЭРМІНАСІСТЭМЕ**

**STRUCTURAL-SEMANTIC
FEATURES OF TERMINOLOGICAL
WORD COMBINATIONS WITH
THE NUCLEUS HOTEL
IN TOURISM TERM SYSTEM**

А. У. Андрэева,

*кандыдат філалагічных навук,
дацэнт кафедры сацыяльна-
гуманітарных дысцыплін у турызме
і гасціннасці Інстытута менеджменту
спорту і турызму БДУФК*

A. Andreyeva,

*PhD in Philology, Associate Professor
of the Department of Social-Humanitarian
Disciplines in Tourism and Hospitality,
Institute of management of Sports
and Tourism, BSUPC*

Паступіў у рэдакцыю 15.03.22.

Received on 15.03.22.

Артыкул прысвечаны аналізу полікампанентных тэрміналагічных адзінак, у якасці ядзернага, інфармацыйна-сэнсавага кампанента якіх выступае спецыяльная намінацыя *гасцініца*. Вынікі даследавання моўнага матэрыялу дазваляюць зрабіць выснову аб высокай тэрмінаактыўнасці базавага тэрміна, які ў сферы турызму і гасціннасці абазначае складанае, шматаспектнае паняцце, што патрабуе дадатковай канкрэтызацыі і ўдакладнення. У артыкуле падрабязна разгледжаны структурныя тыпы турыстычных полікампанентных тэрмінаадзінак і мадэлі іх утварэння. Падкрэслена, што найбольш прадуктыўнымі з'яўляюцца двухкампанентныя тэрміналагічныя словазлучэнні, якія з поўным правам можна лічыць найбольш эфектыўным і ўдалым сродкам намінацыі складаных турыстычных паняццяў. Апісаны парадыматычныя (гіпера-гіпанімічныя, сінанімічныя і антанімічныя) адносіны, што складаюцца паміж даследаванымі тэрміналагічнымі адзінкамі.

Ключавыя словы: беларуская мова, тэрміналагічная лексіка, тэрміналагічнае словазлучэнне, ядзерны тэрмін, парадыматычныя адносіны.

The article is devoted to the analysis of poly-component terminological units with the nucleus, information-meaningful component presented with the special nomination hotel. The results of the research of language material allow to conclude the high term activity of the basic term which denotes a complex and multi-aspect notion in the sphere of tourism and hospitality, this requires additional concretization and specification. The article considers in details the structural types of touristic poly-component term units and the models of their formation. It is emphasized that the most productive ones are two-component terminological word combinations which can fully be considered the most effective and successful means of nomination of complex touristic notions. The paper describes paradigmatic (hyper- and hyponymic, synonymic and antonymic) relations that appear between the studied terminological units).

Keywords: the Belarusian language, terminological vocabulary, terminological word combination, nuclear term, paradigmatic relations.

Беларуская тэрміналогія індустрыі турызму і гасціннасці належыць да ліку адносна «малых» галіновых тэрмінасістэм, якія знаходзяцца на этапе актыўнага станаўлення. У апошнія дзесяцігоддзі інтэнсіўнае ўзбагачэнне і абнаўленне турыстычнай тэрміналогіі за кошт лексічных інавацый з'яўляецца заканамерным вынікам імклівага развіцця турызму, яго асобных галін і падраздзяленняў, разнастайных відаў і форм, інавацыйных тэхналогій, метадаў і прыёмаў па фарміраванні, прасоўванні і рэалізацыі турыстычнага прадукту. Ва ўмовах лавінападобнага павелічэння колькасці спецыяльных найменняў актуальнасць тэрміналагічных даследаванняў вызначаецца неабходнасцю інвентарызацыі і сістэматызацыі турыстычнай тэрміналогіі, якая адлюстроўвае прафесійную дзейнасць спецыялістаў індустрыі турызму і гасціннасці, накіраваную на задавальненне турыстычных патрэб (размяшчэнне, харчаванне, перавозка, рэкрэацыя і забавы).

Адной з яркіх тэндэнцый дынамічнага развіцця турыстычнай тэрміналогіі з'яўляецца фарміраванне вялікай колькасці полікампанент-

ных тэрмінаў, або тэрміналагічных словазлучэнняў (далей – ТС), пад якімі, следам за Л. Б. Ткачовай, разумеем «асобнааформленыя, полілексемныя, семантычна цэласныя спалучэнні, утвораныя ў выніку злучэння двух, трох і больш элементаў» [1, с. 27]. Такім чынам, ТС уяўляюць сабой адзінкі намінацыі, якія ў плане зместу вызначаюцца семантычным адзінствам, а ў структурных адносінах – шматкампанентнасцю і раздзельным афармленнем.

Узнікненне ТС тлумачыцца неабходнасцю хуткага папаўнення тэрміналогіі для новых разнавіднасцей спецыяльных паняццяў [2, с. 191–192]. ТС з'яўляюцца эфектыўным сродкам намінацыі паняццяў, паколькі характарызуюцца здольнасцю найбольш дэталёва і поўна адлюстроўваць іх дыферэнцыяльныя прыметы. З дапамогай ТС лягчэй перадаць прыналежнасць да класіфікацыйнага раду, заснаванаму на рода-відавых суадносінах паняццяў [3, с. 132].

Важную ролю ў працэсе намінацыі паняццяў турыстычнай сферы адыгрываюць ядзерныя тэрміны (тэрміны-дамінанты), г. зн. «словы-асно-

вы, якія з'яўляюцца фармальна-семантычнымі цэнтрамі для цэлай групы разнастайных спецыфічных намінацый, што ствараюцца пры дапамозе прэ- і постпазітыўных удакладняльных элементаў» [4, с. 132]. Сярод ядзерных тэрмінаў найбольш высокім тэрмінаўтваральным патэнцыялам валодаюць спецыяльныя найменні, што абазначаюць асноўныя, ключавыя паняцці індустрыі турызму і гасціннасці (*туризм, тур, гасцініца, тураператар, экскурсія, курорт, нумар, меню* і інш.). Вакол гэтых тэрмінаў-дамінантаў групуюцца вялікія масівы ТС (ад некалькіх дзясяткаў да сотні тэрмінаадзінак), што вызначаюцца цеснымі структурна-семантычнымі сувязямі.

Мэтай даследавання з'яўляецца вывучэнне ТС з ядзерным тэрмінам *гасцініца*, выяўленне і апісанне іх структурных і семантычных асаблівасцей.

У сувязі з тым, што ў айчынай лексікаграфіі адсутнічаюць турыстычныя тэрміналагічныя слоўнікі і энцыклапедычныя даведнікі, асноўнымі крыніцамі спецыяльнай лексікі пры нашым аналізе выступаюць вучэбныя дапаможнікі па спецыяльнасці «Турызм і гасціннасць», навуковыя і публіцыстычныя артыкулы турыстычнай тэматыкі, разнастайныя матэрыялы, размешчаныя на спецыялізаваных інтэрнэт-рэсурсах.

Аналіз эмпірычнага матэрыялу паказвае, што ядзерны тэрмін *гасцініца* ў плане ўтварэння ТС выяўляе высокую прадуктыўнасць. Так, паводле нашых падлікаў, тэрміналагічная адзінка ўваходзіць у склад 68 ТС.

Найменне *гасцініца* з'яўляецца базавым тэрмінам турыстычнай галіны, запазычаным з агульнаўжывальнай лексікі. З пункту погляду паходжання ўяўляе сабой спрадвечнае слова, якое адносіцца да разрады агульнаславянскіх лексем. Згодна з данымі «Этымалагічнага слоўніка беларускай мовы», слова *гасцініца* (узыходзіць да праславянскага **gostinьcь*) вядома ў мовах славянскіх народаў яшчэ з даўніх часоў. Утварылася лексема з дапамогай суфікса *-ica* ад прыметніка **gostinь* (да **gostь*) [5, с. 71]. У «Гістарычным слоўніку беларускай мовы» слова *гасцініца* фіксуецца як полісемант з трыма лексічнымі значэннямі: 'гасцініца', 'карчма', 'прытулак для бедных' [6, с. 113]. Такім чынам, у старабеларускай мове гэта намінацыя ўжывалася для абазначэння ўстаноў для начлегу, часовага прытулку, адпачынку і прыёму ежы. Спажывацямі гасцінічных паслуг з'яўляліся *госці*, якімі раней называлі іншаземных або тутэйшых купцоў, іншаземцаў і людзей, што шукалі часовага прытулку ў іншай краіне, у іншым горадзе, у каго-небудзь [6, с. 115–116]. У сучаснай беларускай мове слова *гасцініца* захавала толькі асноўнае лексічнае значэнне, якое аўтары «Тлумачальнага слоўніка беларускай літаратурнай мовы» фармулююць наступным чынам: 'дом з мэбля-

ванымі пакоямі для часовага пражывання прыездных' [7, с. 185].

У выніку семантычнай дэрывацыі агульналітаратурнае слова *гасцініца* набыло ў турыстычнай сферы больш вузкае, спецыяльнае значэнне: 'калектыўны сродак размяшчэння турыстаў, які складаецца з пэўнай колькасці нумароў, мае адзінае кіраванне, аказвае набор паслуг і згрупаваны ў класы і катэгорыі ў адпаведнасці з паслугамі і абсталяваннем нумароў'. Такім чынам, у працэсе тэрміналагізацыі да значэння агульнаўжывальнага слова дабаўлены шэраг спецыяльных сем, звязаных з асаблівасцямі сучаснага гасцінічнага прадпрыемства: 'наяўнасць пэўнага нумарнога фонду', 'падпарадкаванасць нумароў адзінаму кіраўніцтву', 'шматфункцыянальнасць', 'адпаведнасць пэўнай класіфікацыі або катэгорыі', 'турыст як спажывец гасцінічных паслуг'. Сёння тэрмінам *гасцініца* абазначаюць класічны, традыцыйны і найбольш распаўсюджаны тып прадпрыемстваў размяшчэння турыстаў, у сувязі з чым гэта тэрмінаадзінка з'яўляецца самай прадуктыўнай у параўнанні з іншымі намінацыямі сродкаў размяшчэння турыстаў (напр., *санаторый, пансіянат, кемпінг, бунгала* і інш.).

Як паказвае праведзены аналіз, з пункту погляду структуры зафіксаваныя ТС разнародныя па колькасным складзе кампанентаў і прадстаўлены двух-, трох- і шматкампанентнымі тэрміналагічнымі адзінкамі, а таксама ТС, у структуры якіх змяшчаюцца сімвалы.

Сярод даследаваных ТС найбольш пашыранай з'яўляецца група двухкампанентных тэрмінаў, якая ўключае 45 адзінак, або 66,2 % ад агульнай колькасці зафіксаваных спецыяльных найменняў. Дамінаванне двухкампанентных ТС у нашай выбарцы пацвярджае меркаванне аб тым, што сінтаксічныя дэрываты дадзенай структуры з'яўляюцца аптымальным у сучаснай тэрміналогіі моўным сродкам наймення спецыяльных паняццяў [8, с. 33].

Двухкампанентныя ТС у пераважнай большасці прадстаўлены субстантыўнымі словазлучэннямі (43 тэрмінаадзінкі), якія складаюцца з ключавага элемента – ядзернага тэрміна *гасцініца* ў форме назоўнага склону і атрыбутыўнага элемента, выражанага прыметнікам, у функцыі прэпазітыўнага азначэння. Структурная мадэль ТС – **A + N**¹. Напрыклад: *транзітная гасцініца, кангрэсная гасцініца, сеткавая гасцініца, сезонная гасцініца, апартаментная гасцініца, спецыялізаваная гасцініца* і інш. Другі (апорны) элемент у структуры ТС выражае родавую прымету спецыяльнага паняцця, а першы

¹ Для абазначэння структурных мадэляў выкарыстоўваюцца наступныя сімвалы: *N* – назоўнік, *A* – прыметнік, *prep* – прыназоўнік.

(атрыбутыўны) элемент перадае відавця адрозненні гэтага паняцця. Значэнне атрыбутыўнага элемента ўказвае на прызначэнне, уласцівасць або прыналежнасць гасцініцы. У якасці атрыбутыўнага элемента ТС найчасцей выступаюць адносныя прыметнікі разнастайнай структуры. Найбольш пашыранымі з'яўляюцца вытворныя прыметнікі: а) адсубстантыўныя з суфіксамі *-н-, -ов-, -ск-*: *курортная гасцініца, мэтавая гасцініца, гарадская гасцініца*; б) прэфіксальныя з прыстаўкай *не-*: *незалежная гасцініца*; в) прэфіксальна-суфіксальныя: *загарадная гасцініца*. Немалая колькасць адносных прыметнікаў-азначэнняў належыць да ліку кампазітаў: *трохзоркавая гасцініца, першакласная гасцініца, турысцка-экскурсійная гасцініца*. Якасныя прыметнікі ў ролі атрыбутыўнага кампанента выкарыстоўваюцца вельмі рэдка: *малая гасцініца, буйная гасцініца*.

У турыстычнай тэрміналогіі прадстаўлены адзінкавыя субстантыўныя прыназоўнікавыя двухкампанентныя ТС з назоўнікам у функцыі постпазітыўнага азначэння: *гасцініца для адпачынку, гасцініца пры аэрапорце*. Першы (ядзерны) элемент ужываецца ў форме назоўнага склона, а другі (азначальны) – у форме назоўніка ва ўскосным склоне (у родным або месным). Утвораны ТС у межах структурнай мадэлі **N + prep + N**. У значэнні атрыбутыўнага кампанента маецца ўказанне на прызначэнне або прыналежнасць гасцініцы.

Адносна нешматлікая група трохкампанентных ТС, якая налічвае 12 спецыяльных найменняў, што складае 17,7 % ад агульнай колькасці прааналізаванага фактычнага матэрыялу. ТС гэтага структурнага тыпу з'яўляюцца як беспрыназоўнікавымі, так і прыназоўнікавымі; створаны паводле некалькіх структурных мадэляў: **N + A + N**: *гасцініца дзелавога прызначэння, гасцініца турыстычнага класа*; **A + A + N**: *курортная гарадская гасцініца, курортная кангрэсная гасцініца*; **N + N + N**: *гасцініца класа люкс*; **N + prep + A + N**: *гасцініца для працяглага знаходжання, гасцініца для кароткачасовага знаходжання*. У межах трохкампанентных ТС ядзерны тэрмін *гасцініца* можа знаходзіцца ў прэпазіцыі або постпазіцыі ў адносінах да ўдакладняльных кампанентаў.

Выяўлена толькі два чатырохкампанентныя прыназоўнікавыя ТС (2,9 %), пабудаваныя па наступных структурных мадэлях: **N + N + prep + N**: *гасцініца катэгорыі «без зорак»*; **N + prep + A + N + prep + N**: *гасцініца з дзённым даглядам за дзецьмі*. Атрыбутыўны элемент займае постпазіцыю адносна ядзернага элемента, указвае на прымету або прызначэнне гасцініцы. У спецыялізаваных тэкстах турыстычнай тэматыкі побач з поўнай тэрмінаадзінкай *гасцініца катэгорыі «без зорак»* сустракаецца і яе эліптычны варыянт: *гасцініца «без зорак»*.

У даследаваным корпусе вылучаецца спецыфічны тып ТС, у склад якіх уваходзяць невербальныя элементы – лічбы: *гасцініца катэгорыі «3 зоркі», гасцініца катэгорыі «4 зоркі», гасцініца катэгорыі «5 зорак», гасцініца катэгорыі «3 з паловай зоркі»* і інш. Зафіксавана 9 ТС гэтага структурнага тыпу (13,2 %). Адметнасцю дадзеных турыстычных тэрмінаадзінак на сучасным этапе з'яўляецца іх магчымае фармальнае вар'іраванне ў выніку замены слова *зорка* адпаведным сімвалам (*) часта з адначасовым апусканнем элемента катэгорыя. Напрыклад: *гасцініца катэгорыі «5 зорак» – гасцініца катэгорыі 5** або *гасцініца 5**. У некаторых выпадках замест лічбавага элемента выкарыстоўваецца вербальны аналаг: *гасцініца катэгорыі «4 зоркі» – гасцініца катэгорыі «чатыры зоркі»* або *гасцініца «чатыры зоркі»*. Наяўнасць шматлікіх фармальных варыянтаў указвае на «маладосць» турыстычнай тэрміналогіі, якая яшчэ канчаткова не склалася.

У семантычным плане даследаваныя ТС уяўляюць сабой найменні разнастайных відаў гасцініц, паміж якімі фарміруюцца складаныя гіпера-гіпанімічныя сувязі. На думку вучоных, гіпера-гіпанімічныя, або рода-відавця, адносіны належаць да глабальнага, фундаментальнага тыпу парадыгматычных адносін [9, с. 478], які забяспечвае сістэмнасць і семантычную ўпарадкаванасць тэрмінаадзінак у межах галіновых тэрміналогіяў; з'яўляецца распаўсюджанай формай аб'ектыўнай узаема сувязі паняццяў, з'яў і прадметаў [10, с. 81].

Пашыранасць гіпера-гіпанімічных адносін у галіновых тэрміналагічных сістэмах абумоўлена неабходнасцю дакладнай і дэтальнай класіфікацыі паняццяў у спецыяльных сферах. Што датычыць турыстычнай галіны, класіфікацыя гасцініц, якая прадугледжвае ўстанаўленне адпаведнасці канкрэтнай гасцініцы і яе нумару міжнародным або нацыянальным крытэрыям і стандартам абслугоўвання, з'яўляецца даволі разгалінаванай. Яе мэта заключаецца ў тым, каб загадзя прадставіць патэнцыйным кліентам максімальна поўную інфармацыю аб сродку размяшчэння і такім чынам забяспечыць магчымасць адекватна ацаніць яго, што дазволіць зменшыць тую няпэўнасць, якая ўзнікае з прычыны неадчувальнасці турыстычных паслуг.

У турыстычнай тэрміналогіі ТС з ядзерным кампанентам *гасцініца* ўтвараюць шмат'ярусную гіпера-гіпанімічную структуру. Так, у адносінах да тэрміна-гіпероніма *гасцініца* вылучаецца некалькі гіпанімічных груп на першым узроўні іерархіі па некалькіх прыметах: найменні гасцініц паводле функцыянальнага прызначэння (*транзітная гасцініца, мэтавая гасцініца*); найменні гасцініц паводле ўзроўню камфорту (*трохзоркавая гасцініца, пяцізоркавая гасцініца, гасцініца*

катэгорыі «4 зоркі» і інш.); найменні гасцініц па ўмяшчальнасці (*малая гасцініца, сярэдняя гасцініца, буйная гасцініца*); найменні гасцініц па месцазнаходжанні (*прыдарожная гасцініца, горная гасцініца, гасцініца пры аэрапорце* і інш.); найменні гасцініц па працягласці работы (*круглагадовая гасцініца, сезонная гасцініца, гасцініца змешанага дзеяння*); найменні гасцініц паводле ўзроўню цаны на нумар (*першакласная гасцініца, апартаментная гасцініца, фешэнебельная гасцініца, сярэдняя гасцініца* і інш.) і інш. Колькасць відавых тэрмінаў у межах прыведзеных гіпанімічных груп вар'іруецца ад 2 да 10. У семантычнай структуры відавых тэрмінаў вылучаецца агульная сема, якая адлюстроўвае родавую прымету ('гасцініца'). Разам з тым, відавья тэрміны (больш дакладна, іх атрыбутыўныя кампаненты) змяшчаюць і дыферэнцыяльныя семы, якія адрозніваюць адно паняцце ад шэрагу іншых паняццяў. Напрыклад, для відавога наймення *пляжная гасцініца* дыферэнцыяльнай з'яўляецца сема 'размяшчэнне на пляжы', для наймення *мэтавая гасцініца* – сема 'сувязь з мэтай падарожжа', для наймення *сезонная гасцініца* – сема 'работа ў турыстычны сезон'.

Родавы тэрмін *гасцініца* атрымлівае канкрэтызацыю не толькі ў сваіх непасрэдных відавых намінацыях, але і на наступных узроўнях іерархіі, дзе яго відавья найменні выступаюць у ролі родавых тэрмінаў. Так, відавы тэрмін *мэтавая гасцініца* з'яўляецца гіперонімам у адносінах да падпарадкаваных яму тэрміналагічных адзінак *гасцініца дзелавога прызначэння* і *гасцініца для адпачынку* (другі ўзровень іерархіі). У сваю чаргу, тэрмін *гасцініца для адпачынку* ўтварае гіпанімічную групу (*курортная гасцініца* і *турыстычная гасцініца*), з членамі якой уступае ў проціпастаўленне па прынцеце «агульнае – прыватнае» (трэці ўзровень). Наступны, чацвёрты, узровень іерархіі прадстаў-

лены ТС *курортная гасцініца, турыстычная гасцініца* ў якасці гіперонімаў з іх адпаведнымі гіпанімічнымі групамі (*курортная гасцініца – бальнеалагічная гасцініца, кліматалагічная гасцініца, гразелячэбная гасцініца; турыстычная гасцініца – турысцка-экскурсійная гасцініца, турысцка-спартыўная гасцініца, спецыялізаваная гасцініца*). Такім чынам, ТС з ядзерным тэрмінам *гасцініца* ўяўляюць сабой шматчленную чатырохузроўневую радыяльна-ланцужковую структуру.

Шэраг відавых найменняў, якія падпарадкоўваюцца аднаму родаваму тэрміну і класіфікуюцца паводле адной прыметы, могуць знаходзіцца ў антанімічных адносінах. Напрыклад: *малая гасцініца – буйная гасцініца, дзяржаўная гасцініца – прыватная гасцініца, гасцініца для працяглага знаходжання – гасцініца для кароткачасовага знаходжання* і інш. Некаторыя тэрміналагічныя адзінкі могуць уступаць у сінанімічныя адносіны: *трохзоркавая гасцініца – гасцініца катэгорыі «3 зоркі»*.

Такім чынам, на сучасным этапе турыстычная тэрміналогія актыўна папаўняецца новымі тэрмінаадзінкамі, асабліва полілексемнымі спецыяльнымі найменнямі, у структуры якіх вылучаюцца ядзерныя тэрміны, што намініруюць актуальныя і ключавыя паняцці турыстычнай сферы. Значнай тэрмінаўтваральнай актыўнасцю валодае ядзерны тэрмін *гасцініца*, вакол якога групуюцца дзясяткі ТС. Аснову тэрміналагічных адзінак з названым ядзерным тэрмінам складаюць двухкампанентныя ТС, якія ў найбольшай ступені (у параўнанні з полілексемнымі найменнямі іншай структуры) адпавядаюць патрабаванням лаканічнасці і семантычнай дакладнасці. Аб'ядноўваючыся на аснове фармальна-семантычных сувязей, прааналізаваныя ТС выступаюць важнымі фактарамі сістэмнай арганізацыі тэрміналагічнай лексікі.

ЛІТАРАТУРА

1. Ткачэва, Л. Б. Основные закономерности английской терминологии / Л. Б. Ткачэва. – Томск : Изд-во Томского ун-та, 1987. – 199 с.
2. Гринев-Гриневиц, С. В. Терминоведение : учеб. пособие / С. В. Гринев-Гриневиц. – М. : Академия, 2008. – 302 с.
3. Даниленко, В. П. Русская терминология : опыт лингвистического описания / В. П. Даниленко. – М. : Наука, 1977. – 246 с.
4. Ярмолинет, Л. Г. Способы передачи значений английских спортивных терминов на русский язык / Л. Г. Ярмолинет, Н. Т. Агафонова // Семантические и прагматические особенности языковых единиц в сопоставительной лингвистике : сб. науч. тр. / Кубан. гос. ун-т. – Краснодар : КубГУ, 1994. – С. 49–53.
5. Этымалагічны слоўнік беларускай мовы. Т. 3: Г–І / уклад. : Р. У. Краўчук [і інш.] ; рэд. : В. У. Мартынаў. – Мінск : Навука і тэхніка, 1985. – 408 с.
6. Гістарычны слоўнік беларускай мовы. Вып. 7. Гляденье – Девичество / Склад. : Т.І. Блізніук [і інш.] ; рэд. : А. М. Булыка. – Мінск : Навука і тэхніка, 1986. – 303 с.

REFERENCES

1. Tkacheva, L. B. Osnovnye zakonornosti angliiskoi terminologii / L. B. Tkacheva. – Tomsk : Izd-vo Tomskogo un-ta, 1987. – 199 s.
2. Grinev-Grinevich, S. V. Terminovedenie : ucheb. posobie dlia studentov vysshikh uchebnykh zavedenii / S. V. Grinev-Grinevich. – M. : Akademiia, 2008. – 302 s.
3. Danilenko, V. P. Russkaia terminologija : opyt lingvisticheskogo opisaniia / V. P. Danilenko. – M. : Nauka, 1977. – 246 s.
4. Iarmolinet, L. G. Sposoby peredachi znachenii angliiskikh sportivnykh terminov na russkii iazyk / L. G. Iarmolinet, N. T. Agafonova // Semanticheskie i pragmaticheskie osobnosti iazykovykh edinit v sopostavitel'noi lingvistike : sb. nauch. tr. / Kuban. gos. un-t. – Krasnodar : KubGU, 1994. – S. 49–53.
5. Etymalagichny slownik belaruskai movy. T. 3: G–I / uklad. : R. U. Krawchuk [i insh.] ; red. : V. U. Martynaŭ. – Minsk : Navuka i tekhnika, 1985. – 408 s.
6. Gistarychny slownik belaruskai movy. Vyp. 7. Gliaden'e – Devichestvo / Sklad. : T.I. Blizniuk [i insh.] ; red. : A. M. Bulyka. – Minsk : Navuka i tekhnika, 1986. – 303 s.

7. Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы : больш за 65 000 слоў / Нацыянальная акадэмія навук Беларусі, Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры, Інстытут мовазнаўства ім. Я. Коласа. – Мінск : Беларус. Энцыкл., 2016. – 967 с.
8. *Лейчик, В. М.* Термины-фразеологизмы в ряду номинативных словосочетаний терминологического характера / В. М. Лейчик // Научно-техническая информация. Сер. 2. Информационные процессы и системы. – 2002. – № 12. – С. 33–37.
9. *Лайонз, Дж.* Введение в теоретическую лингвистику / Дж. Лайонз ; пер. с англ. яз. под ред. и с предисл. В. А. Звегинцева. – М. : Прогресс, 1978. – 543 с.
10. *Татаринov, В. А.* Общее терминоведение. Энциклопедический словарь / В. А. Татаринov. – М. : Московский Лицей, 2006. – 528 с.
7. Tlumachał'ny slownik belaruskai litaraturnai movy : bol'sh za 65 000 sloŭ / Natsyianal'naia akademiia navuk Belarusi, Tsentr dasledavanniaŭ belaruskai kul'tury, movy i litaratury, Instytut movaznawstva im. Ia. Kolasa. – Minsk : Belarus. Entsykl., 2016. – 967 s.
8. *Leichik, V. M.* Terminy-frazeologizmy v riadu nominativnykh slovosochetanii terminologicheskogo kharaktera / V. M. Leichik // Nauchno-tekhnicheskaia informatsiia. Ser. 2. Informatsionnye protsessy i sistemy. – 2002. – № 12. – С. 33–37.
9. *Laionz, Dzh.* Vvedenie v teoreticheskuiu lingvistiku / Dzh. Laionz ; per. s angl. iaz. pod red. i s predisl. V. A. Zvegintseva. – M. : Progress, 1978. – 543 s.
10. *Tatarinov, V. A.* Obshchee terminovedenie. Entsiklopedicheskii slovar' / V. A. Tatarinov. – M. : Moskovskii Litsei, 2006. – 528 s.

УМЦ БДПУ